

Minuta ședinței Consiliului Consultativ din 12 noiembrie 2015

12 noiembrie 2015, 10.00 – 12.00

Introducere

Președintele ANCOM, Cătălin MARINESCU, urează bun venit participanților și prezintă Agenda întâlnirii.

1. Adoptarea Agendei

Președintele ANCOM enumeră documentele supuse dezbaterii și cere observații asupra agendei care conține **minuta ședinței Consiliului Consultativ al ANCOM din data de 1 septembrie 2015, proiectul planului de acțiune al ANCOM pentru anul 2016**, precum și **proiectul de decizie privind identificarea pieței relevante din sectorul comunicațiilor electronice corespunzătoare serviciilor de acces la elemente de infrastructură**. În lipsa oricăror remarci, agenda este adoptată în forma propusă de ANCOM.

2. Minuta întâlnirii anterioare

Președintele ANCOM solicită observații cu privire la documentul nr. 2, *Minuta întâlnirii din 1 septembrie 2015*. În lipsa oricăror remarci, declară minuta aprobată.

3. Proiectul Planului de acțiune al ANCOM pentru anul 2016.

Președintele ANCOM prezintă Sinteza observațiilor primite de Autoritate în perioada de consultare publică a proiectului. Astfel, între 30.09-30.10.2015, Autoritatea a primit două categorii de observații: pe de o parte, propuneri de completare a acțiunilor incluse în proiectul Planului de acțiuni, iar pe de altă parte, propuneri de devansare a unor termene din plan. De exemplu, din prima categorie face parte propunerea unui respondent de a introduce în Planul de acțiune pentru anul 2016 acțiuni necesare pentru alocarea benzii de 450MHz, Autoritatea considerând că este totuși prematur să fie introdusă această acțiune, dat fiind că în anul 2015 ANCOM a avut o consultare publică pe acest subiect, urmând ca la începutul lui 2016 să elaboreze un document de poziție și abia apoi să poată fi evaluată posibilitatea introducerii unui nou punct în planul de acțiuni. Din a doua categorie de propuneri face parte, de exemplu, propunerea de devansare a datei prognozate pentru extinderea aplicației Netograf până la finalul trimestrului I al anului 2016, însă, dat fiind termenele pe care le presupune procesul de achiziție publică, Autoritatea consideră că termenul propus inițial este mai realist și trebuie păstrat. De asemenea, președintele ANCOM atrage atenția asupra faptului că există situații când proiectele Autorității sunt întârziate din cauza nerespectării de către operatori a obligațiilor de raportare, un exemplu în acest sens fiind reprezentat de analizele de piață, care au fost întârziate din cauza raportării datelor solicitate în mod incorect și incomplet, precum și după termen, în anumite cazuri.

Totodată, **președintele ANCOM** precizează că Autoritatea va opera o corecție de formă în documentul de Sinteză a observațiilor pe marginea proiectului planului de acțiune ANCOM în anul 2016, care vizează modificarea încadrării propunerilor de la capitolul care conține propuneri de modificare a termenelor, în capitolul care conține propuneri de completare a planului de acțiuni, textul Sintezei observațiilor rămânând același.

Toate comentariile și observațiile primite pe marginea proiectului, precum și răspunsurile oferite de către Autoritate pot fi consultate în Sinteza observațiilor, document elaborat de ANCOM în urma procesului de consultare publică și publicat pe site-ul Autorității.

Președintele ANCOM întreabă dacă mai există alte observații pe marginea **proiectului planului de acțiune**, aflat la punctul 3 pe agenda ședinței Consiliului Consultativ și, în lipsa acestora, declară proiectul planului de acțiune al ANCOM pentru anul 2016 adoptat.

4. Proiectul de decizie privind identificarea pieței relevante din sectorul comunicațiilor electronice corespunzătoare serviciilor de acces la elemente de infrastructură

Președintele ANCOM dă cuvântul doamnei Daniela SIMA, Șef Serviciu, Serviciul Analize și Studii de Piață, Direcția Reglementare Economică, Direcția Executivă Reglementare din cadrul ANCOM pentru a prezenta Sinteza observațiilor la proiectele de măsuri ale ANCOM de identificare, analiză și reglementare a piețelor relevante din sectorul comunicațiilor electronice corespunzătoare serviciilor de acces la elemente de infrastructură și serviciilor de acces în bandă largă.

Reprezentanta ANCOM prezintă sinteza observațiilor primite de Autoritate în perioada de consultare publică a proiectului, respectiv în perioada 13.08-25.09.2015. Principalele observații conform documentului de sinteză a observațiilor au vizat atât piața cu amănuntul corespunzătoare serviciilor de acces la internet în bandă largă la puncte fixe - includerea serviciilor de acces în bandă largă la puncte mobile în piața relevantă a produsului, reanalizarea dimensiunii geografice a pieței relevante a produsului, reglementarea RCS & RDS S.A. deoarece este operator dominant pe piață, potențarea barierelor la intrarea pe piață în contextul în care, în zonele urbane, dezvoltarea rețelelor aeriene de comunicații electronice a fost interzisă, cât și piețele de gros corespunzătoare serviciilor de acces la elemente de infrastructură și serviciilor de acces în bandă largă – includerea serviciilor de acces la bucla locală de cablu coaxial și excluderea serviciilor auto-furnizate în/din piața relevantă a serviciilor de acces la elemente de infrastructură, menținerea în vigoare a obligațiilor impuse în sarcina Telekom Romania Communications S.A. pe această piață, respectiv desemnarea societății RCS & RDS S.A. ca furnizor cu putere semnificativă pe piața serviciilor de acces în bandă largă. De asemenea, au existat și o serie de observații care au susținut concluziile Autorității, aducând argumente în plus în favoarea acestora.

Toate comentariile și observațiile primite pe marginea proiectului de decizie, precum și răspunsurile oferite de către Autoritate pot fi consultate în documentul de sinteză a observațiilor, elaborat de ANCOM în urma procesului de consultare publică și publicat pe site-ul Autorității.

Președintele ANCOM solicită alte observații decât cele transmise în perioada de consultare publică pe marginea **proiectului de decizie** aflat la punctul 4 pe agenda ședinței Consiliului Consultativ, în măsura în care există argumente noi față de cele prezentate deja.

Reprezentantul Vodafone precizează că în Sinteza observațiilor s-a menționat că nu este justificată introducerea unor măsuri de reglementare la nivelul pieței de gros în condițiile în care piața cu amănuntul corespunzătoare serviciilor de acces în bandă largă la internet este competitivă în România. În acest context, Vodafone susține că există o lipsă de competitivitate și o poziție dominantă a unui operator pe piața cu amănuntul, argumentând că, în afară de faptul că operatorul respectiv are o cotă de piață de aproape 52%, și evoluția cotelor celorlalți operatori pe piața cu amănuntul în perioada scursă de la precedentă analiză de piață și până în prezent reflectă o consolidare a poziției operatorului dominant, iar nu o ameliorare a acesteia. În plus,

reprezentantul Vodafone menționează că argumentele ANCOM referitoare la faptul că piața este dinamică, nesaturată și în creștere nu sunt de natură a arăta competitivitatea acesteia, ci de a indica lipsa unei concurențe reale pe piață. Potrivit reprezentantului Vodafone, piața este dinamică pentru că România este pe ultimul loc în Europa în ceea ce privește rata de penetrare a conexiunilor de acces în bandă largă și, în plus, piața este nesaturată și în creștere pentru că România are a doua cea mai mică rată de creștere a serviciilor broadband din Europa. Reprezentantul Vodafone consideră că lipsa competitivității constatată de societatea pe care o reprezintă ar justifica intervenția ANCOM pe piață.

Reprezentantul Orange consideră că sunt greșite concluziile analizei ANCOM deoarece aceasta pare să fi fost făcută în mod invers, în sensul în care punctul de plecare al analizei a fost reprezentat de concluzii, ulterior căutându-se argumente pentru a le justifica. De asemenea, o teorie care pare să stea la baza argumentației ANCOM, în opinia reprezentantului Orange, este aceea că piața serviciilor de comunicații electronice la puncte fixe trebuie să rămână închisă în măsura în care sunt realizate investiții în rețelele fixe ale operatorilor, un operator nou pe piață nefiind binevenit. Însă, conform reprezentantului Orange, accesul la aceste piețe fixe presupune oricum plata unei taxe din partea unui operator nou intrat, nefăcându-se vreo favoare acestuia din urmă. Reprezentantul Orange consideră că Decizia ANCOM va avea consecințe negative pentru întregul sector corespunzător comunicațiilor electronice la puncte fixe. Mai mult, în contextul în care tendința de convergență a serviciilor fixe și mobile este din ce în ce mai evidentă, se va crea un dezechilibru între piața comunicațiilor fixe, unde există un operator dominant care nu este reglementat, și piața comunicațiilor mobile, unde există reglementări, chiar și în lipsa unor analize de piață.

Consultantul independent, dl. Nicolae Oacă, menționează în răspunsul la observațiile reprezentantului Vodafone că situația serviciilor de acces la internet în bandă largă din România este determinată de situația macroeconomică precară - salariul mediu este ultimul din Europa, iar 46% dintre români locuiesc la țară. Referitor la intrarea pe piață a unui nou operator, aspect menționat anterior de reprezentantul Orange, consultantul independent consideră că limitarea adusă în discuție este aplicabilă, mai degrabă, pieței comunicațiilor la puncte mobile, unde există o limitare tehnică. Prin contrast, în cazul rețelelor fixe, orice operator poate să utilizeze în comun cu alți operatori infrastructura de canalizație pentru instalarea propriilor rețele. În plus, față de comentariul reprezentantului Orange prin care au fost amintite obligațiile de acces impuse prin intermediul licențelor de utilizare a spectrului, consultantul consideră că este fals că operatorii mobili și-au deschis rețelele, oferind accesul la propriile rețele mobile altor operatori. În acest context, se subliniază că primii doi mari operatori activi pe piață, Orange și Vodafone, nu au niciun operator mobil virtual activ pe rețelele lor, opunându-se furnizării accesului. În final, consultantul observă că piețele de comunicații electronice ar trebui privite și prin prisma profitabilității. Astfel, piața comunicațiilor mobile este una concentrată și profitabilă, în special pentru primii doi operatori, în timp ce nivelul de profitabilitate de pe piața comunicațiilor fixe este semnificativ mai scăzut. Concluzia este că, mai degrabă, ar trebui accentuată deschiderea rețelelor mobile în condiții rezonabile, nu declarative.

Reprezentantul RCS-RDS precizează că susține concluziile analizei ANCOM, considerând că piața evoluează într-un sens pozitiv, rețelele de bandă largă s-au extins, serviciile au crescut din punct de vedere calitativ, prețurile au stagnat sau au scăzut, existând toate argumentele pentru a considera că piața serviciilor de acces la internet la puncte fixe din România este concurențială. De asemenea, argumentul conform căruia impunerea de obligații specifice referitoare la furnizarea accesului la rețea ar determina o creștere a acoperirii cu rețele de comunicații electronice de bandă largă la puncte fixe este considerat fals de reprezentantul RCS-RDS deoarece permiterea accesului la rețele nu duce în mod automat la creșterea acoperirii, iar, pentru rezolvarea problemei referitoare la acoperire, sunt alte aspecte care trebuie analizate, aspecte ce țin de regimul autorizațiilor, de investițiile operatorilor, de accesul la informație, respectiv de posibilitatea financiară a utilizatorilor de a cumpăra device-uri de conectare la internet. Reprezentantul RCS-RDS consideră că analiza ANCOM este corectă, observând totodată

că, în timp ce pe piața de comunicații la puncte mobile există o situație în care toți operatorii sunt licențiați și, prin urmare, nu pot apărea operatori noi, pe piața de comunicații la puncte fixe există deschidere către rețelele fixe în orice zonă din România, mai ales că există posibilitatea de acces la un număr semnificativ de case prin rețele independente de infrastructura asociată. Nu în ultimul rând, reprezentantul reiterează disponibilitatea RCS-RDS de a acorda accesul la propria infrastructură de canalizație pe baze comerciale în mai multe zone urbane din România mențione.

Reprezentanta UPC România observă că România are printre cele mai mari viteze la internet din Europa, în timp ce ratele de penetrare sunt printre cele mai mici. Introducerea unor măsuri de reglementare ar inhiba investițiile în infrastructură și ar avea un impact negativ asupra atingerii obiectivelor din Agenda Digitală 2020. Reprezentanta UPC adaugă că, de altfel, mai multe studii analizează relația dintre situația concurențială pe o piață unde competiția se realizează la nivel de infrastructuri și gradul de dezvoltare a serviciilor de pe piața respectivă, față de situația concurențială pe o piață unde concurența se manifestă doar la nivel de servicii. Concluziile acestor studii arată că o concurență la nivel de infrastructuri proprii între operatori aduce beneficii mai mari pentru utilizatorii finali decât în situația în care concurența se manifestă la nivel de servicii deoarece stimulează inovația.

Președintele ANCOM mulțumește pentru observațiile generale și precizează că ANCOM își bazează analiza de piață, ca întotdeauna, pe informații concrete (fapte și date), evaluarea fiind una echilibrată, ținându-se cont inclusiv de obiectivele generale pe care trebuie să le îndeplinească România în contextul european. Ca răspuns la observația Vodafone privind cotele de piață, președintele ANCOM menționează că cifrele prezentate de reprezentantul societății sunt doar date parțiale, care reflectă cota de piață a operatorului respectiv doar în cazul unui anumit segment de utilizatori finali, și anume segmentul rezidențial – utilizatorii persoane fizice. ANCOM recunoaște liderul de piață, dar nu și cota de piață menționată în observația reprezentantului Vodafone. În ceea ce privește disponibilitatea serviciului de acces la internet în bandă largă la puncte fixe la ultima casă din România, președintele ANCOM este de acord că aceasta reprezintă o problemă, opinia ANCOM fiind că o concurență bazată pe infrastructuri stimulează inovația și motivează creșterea acoperirii teritoriului cu rețele de acces în bandă largă la puncte fixe (aducerea rețelelor cât mai aproape de fiecare casă). De altfel, ANCOM consideră că trebuie continuată politica de încurajare a concurenței la nivel de infrastructuri pe piața din România.

Președintele ANCOM corectează observația unor respondenți cu privire la faptul că piața comunicațiilor mobile este reglementată, în timp ce piața corespunzătoare comunicațiilor la puncte fixe nu, subliniind că operatorii mobili sunt reglementați în anumite condiții specifice prin intermediul licențelor de utilizare a spectrului, respectiv doar condiționat de investiții majore și excluzând marile aglomerări urbane. Mai mult, faptul că România este singura țară care abordează altfel reglementarea este recunoscut și acceptat inclusiv la nivelul Comisiei Europene, care admite faptul că există o anumită specificitate a pieței din România care justifică abordarea ANCOM.

Reprezentanta ANCOM adaugă, în contextul comparațiilor cu situația pieței serviciilor de acces la internet în bandă largă la puncte fixe din alte state membre ale Uniunii Europene, că operatorii care aduc ca exemple măsurile de reglementare ale buclei locale din alte țări ar fi trebuit să ia în calcul și caracteristicile pieței acestora, precum numărul de operatori din aceste țări, ponderea conexiunilor de diferite viteze, numărul de locuitori din mediul rural, nivelul puterii de cumpărare a populației, de unde ar fi rezultat diferențe semnificative comparativ cu situația din România, unde există peste 700 de furnizori de acces la internet, 59 furnizori nou intrați pe piață numai în anul 2014, 60 care au ieșit în prima jumătate a anului 2015, ceea ce indică faptul că piața din România este fluidă, dinamică, nesaturată, o piață în care cotele de piață nu rămân la același nivel. În același timp, cu privire la creșterea cotei de piață a liderului din ultima perioadă menționată de operatori, reprezentanta ANCOM menționează că această creștere nu a fost atât de mare precum au perceput-o ceilalți operatori, în perioadele analizate aceasta rămânând cel mai adesea constantă și fiind contrabalansată de creșterile mari înregistrate de ceilalți operatori.

Președintele ANCOM solicită observații punctuale pe text.

Reprezentanta Orange observă că este imposibil pentru un operator nou să intre pe piața cu amănuntul a serviciilor de acces la internet în bandă largă la puncte fixe într-un interval de timp scurt și să creeze presiuni concurențiale asupra operatorului dominant în opinia sa, nefiind posibil a replica infrastructura deja existentă. Reprezentanta întreabă cum ar trebui să arate piața cu amănuntul din punctul de vedere al distribuției cotelor de piață, respectiv al existenței barierelor la intrarea pe piață, astfel încât ANCOM să stabilească necesitatea adoptării unor măsuri de reglementare *ex ante* pe piața corespunzătoare de gros.

Președintele ANCOM precizează că Autoritatea a furnizat deja acest răspuns.

Reprezentanta Orange adaugă faptul că ANCOM ar trebui ca, pe lângă piața serviciilor de acces la internet în bandă largă la puncte fixe, să analizeze și potențialul impact al adoptării unor măsuri de reglementare *ex ante* pe piețele 3a și 3b asupra altor piețe cu amănuntul situate în aval (un exemplu în acest sens ar fi piața serviciilor de retransmisie a programelor media audiovizuale utilizatorilor finali), având în vedere că, fără o analiză clară, informația este trunchiată. Reprezentanta recunoaște că o astfel de piață nu se află pe lista Comisiei Europene privind piețele relevante din sectorul comunicațiilor electronice susceptibile de reglementare *ex ante*, însă consideră că acest lucru nu înseamnă că piața nu trebuie reglementată, mai ales în condițiile în care există tendințe vădite de împachetare a serviciilor de către furnizori, respectiv de convergență a serviciilor fixe și mobile. Reprezentanta menționează studiul Mercury realizat pentru ANCOM, care arată că 82% din populație preferă să cumpere pachete de servicii de comunicații electronice și consideră că aceasta este o tendință, iar, nereglementând accesul operatorilor mobili la rețelele fixe pentru ca aceștia să poată concura pe o potențială piață a pachetelor de servicii de comunicații electronice într-un mod eficient, ANCOM descurajează investițiile, care, în final, ar fi generat mai multe servicii/beneficii pentru utilizatorii finali.

Președintele ANCOM menționează că, din informațiile disponibile ANCOM, reiese că există negocieri avansate între operatori cu privire la furnizarea accesului la rețelele fixe ale unor operatori pe baza comerciale și întreabă dacă Orange poate oferi detalii cu privire la o astfel de situație în care s-ar afla.

Reprezentantul Orange răspunde că nu poate nici să infirme, nici să confirme informația.

Reprezentantul Vodafone precizează că astfel de discuții există de patru ani, dar ele nu au fost finalizate, iar, în prezent, ar trebui privit rezultatul - atât timp cât nu există un acord comercial în vigoare, este clar că astfel de negocieri au eșuat, iar intervenția ANCOM este, cu atât mai mult, necesară. În plus, viitorul este al pachetelor de servicii de comunicații electronice și al convergenței serviciilor fixe și mobile, această decizie fiind cu atât mai importantă în acest moment deoarece nereglementarea accesului operatorilor la rețelele fixe ar lipsi anumiți operatori de posibilitatea reală de a intra în competiția pentru furnizarea de pachete complete de servicii, ceea ce se va reflecta negativ în oferta pe care o vor avea la dispoziție utilizatorii finali. Ca răspuns la observația anterioară conform căreia doar o concurență la nivel de infrastructuri ar putea aduce îndeplinirea obiectivelor Agendei Digitale, reprezentantul Vodafone menționează că România ar trebui să aplice o politică prin care să stimuleze atât concurența la nivel de infrastructură, cât și concurența la nivel de servicii. Reprezentantul oferă exemplul unor țări cu niveluri ridicate de investiții, care au deschis accesul la rețelele mobile și fixe, considerând că acest lucru a dus la creșterea penetrării serviciilor, dar și a calității acestora, având în vedere că utilizarea partajată a elementelor de infrastructură greu replicabile aduce eficiențe economice în industrie. Reprezentantul Vodafone consideră că este cu atât mai mult necesară deschiderea accesului la elementele de infrastructură în România, unde o eventuală duplicare a acestor elemente greu replicabile nu poate duce în niciun caz la îndeplinirea obiectivelor Agendei Digitale.

Președintele ANCOM precizează că obiectivele României nu se vor atinge dacă operatorii nu își vor dezvolta rețelele în acele localități neacoperite identificate de Autoritate, așa-numite zone albe. De altfel, sunt și programe guvernamentale care stimulează dezvoltarea rețelilor în zonele albe. **Reprezentantul ANCOM** adaugă că România a atins deja una dintre țintele Agendei Digitale, aceea de a avea peste 50% dintre conexiuni care permit viteze de cel puțin 100Mbps. Așadar, calitatea rețelilor este bună, problema gradului scăzut de penetrare ținând de o serie de factori macroeconomici ce caracterizează economia românească - puterea de cumpărare redusă, nivelul de educație scăzut, veniturile mici ale populației.

Reprezentantul Vodafone răspunde că este nevoie de o competiție reală în piață pentru a motiva operatorii să investească în dezvoltarea rețelilor, considerând că penetrarea redusă a conexiunilor de acces la internet în bandă largă la puncte fixe este o consecință a lipsei de concurență la nivelul pieței cu amănuntul, observație la care **reprezentantul ANCOM** răspunde că reprezentanții societății Vodafone nu au adus nicio dovadă pentru presupusa lipsă a concurenței de pe piață, subliniind, din nou, că penetrarea scăzută se datorează contextului general precar al economiei din România, iar nu lipsei de concurență.

Reprezentantul Vodafone menționează că o concurență reală ar fi aceea în care un nou intrat pe piață ar avea capacitatea să dezvolte o rețea similară cu cea a operatorului dominant. De asemenea, în opinia sa, o lacună concurențială este reprezentată și de faptul că nu există, în cazul anumitor utilizatori finali, alternativă la nivel de stradă la serviciile unui anumit furnizor de servicii de acces la internet în bandă largă la puncte fixe, chiar și în condițiile în care în orașul respectiv sunt prezenți mai mulți furnizori de servicii. **Reprezentantul ANCOM** răspunde cu precizarea că definirea piețelor se face la nivel național, ANCOM urmărind acoperirea populației în ansamblu, iar **reprezentantul RCS-RDS** completează cu observația că problema ridicată de reprezentantul Vodafone este una falsă deoarece, deși la nivel de stradă poate exista un complex rezidențial care are o singură opțiune în ceea ce privește furnizarea de servicii de acces la internet în bandă largă la puncte fixe, la nivel procentual, după cum arată și datele ANCOM, majoritatea utilizatorilor dintr-un oraș pot alege între cel puțin doi furnizori.

Reprezentantul ANISP întreabă care este gradul de suprapunere a rețelilor de comunicații electronice în bandă largă, iar **Președintele ANCOM** răspunde că acest lucru se va vedea cu un înalt grad de acuratețe anul viitor, când Autoritatea va face inventarul rețelilor de comunicații electronice, proces pe care operatorii l-au întârziat, argumentând că nu este un proces relevant.

Reprezentantul Orange susține că există probleme la nivelul pieței cu amănuntul, în sensul în care utilizatorii finali nu au posibilitatea de a alege între ofertele mai multor furnizori, iar **Președintele ANCOM** răspunde că Autoritatea a publicat pe site-ul propriu și a pus la dispoziția furnizorilor studiul de piață din care reiese clar că utilizatorii au posibilitatea reală de a alege dintre serviciile furnizate de mai mulți furnizori.

Reprezentantul Orange adaugă faptul că România este singura țară din Europa care nu reglementează aceste piețe de gros, considerând că reglementarea unei piețe susceptibile de reglementare *ex ante* reprezintă regula și, în consecință, este necesar ca Autoritatea să justifice neimpunerea de măsuri de reglementare. **Reprezentantul ANCOM** răspunde că, dimpotrivă, regula pe o piață liberă este reprezentată de lipsa intervenției de reglementare, situațiile în care anumite piețe sunt reglementate fiind excepții, și adaugă că Autoritatea a luat decizia de a nu reglementa această piață în urma unor analize și studii de piață documentate temeinic, iar faptul că România este, în acest sens, o excepție la nivel european este acceptat de Comisia Europeană, care a recunoscut că în România circumstanțele naționale sunt specifice, diferite de cele din restul statelor membre.

Reprezentantul RCS-RDS precizează că firma pe care o reprezintă a realizat în orașul Constanța o rețea subterană de canalizație disponibilă și accesibilă tuturor operatorilor. Acesta a precizat că a fost organizată o întâlnire la Primăria municipiului Constanța în cadrul căreia

operatorii au fost informați cu privire la disponibilitatea acestor servicii pe baza comerciale, la tarife negociabile, dar că nu au existat furnizori interesați.

Președintele ANCOM solicită alte observații punctuale din sală.

Reprezentanta Orange face trimitere la factorii exogeni și endogeni menționați de ANCOM în Sinteza observațiilor care arată că RCS-RDS nu își va mări cota de piață în orizontul de timp al analizei și solicită reprezentanților Autorității exemple în acest sens. Ca răspuns, **reprezentantul ANCOM** solicită menționarea întregului paragraf la care face trimitere reprezentanta Orange, subliniind că aceasta a scos din context și a reformulat textul ANCOM, schimbându-i înțelesul. Astfel, în fapt, textul la care se făcea referire arăta că ANCOM nu exclude posibilitatea ca, pe termen lung, furnizorul lider de piață să își consolideze poziția, dar că acest aspect depinde de o serie de factori exogeni și endogeni, Autoritatea urmând a monitoriza piața pentru a interveni în remediarea oricăror probleme apărute pe piețele relevante în discuție.

Reprezentanta Orange consideră că nu este susținută de argumente poziția Autorității conform căreia, în orizontul de timp al analizei, piața se va menține concurențială și nu va fi nevoie de reglementare deoarece evoluția cotelor de piață ale operatorilor este de natură a indica o probabilitate crescută ca societatea RCS & RDS S.A. să ajungă la o cotă de piață de peste 50%, ceea ce implică faptul că respectivul operator va deține putere semnificativă pe piață. **Reprezentanta ANCOM** răspunde că nivelul cotei de piață nu este singurul criteriu care se ia în calcul pentru a stabili dacă un operator deține sau nu putere semnificativă pe o piață relevantă identificată, aspect explicat de Autoritate în mai multe rânduri. De asemenea, reprezentanta a subliniat faptul că în România se văd efectele reale ale concurenței de pe piață, majoritatea utilizatorilor putând alege între serviciile furnizate de cel puțin trei operatori, tarifele fiind în scădere, vitezele mari, iar operatorii înregistrând creșteri constante în ceea ce privește numărul de conexiuni furnizate.

Reprezentantul ANCOM adaugă faptul că, în ceea ce privește prezentarea unor date folosite în analizele de piață, cum ar fi de exemplu cota de piață a RCS&RDS, cum operatorii transmit majoritatea datelor ca având caracter confidențial, nefiind de acord cu publicarea acestora, ANCOM nu poate face publice aceste date, însă analiza completă cu toate informațiile va fi transmisă Comisiei Europene.

Reprezentantul Telekom le amintește operatorilor care doresc să beneficieze de acces la infrastructura fixă a altor operatori că Telekom Romania Communications S.A. este deschisă oricăror discuții cu privire la încheierea de parteneriate cu operatorii din piață, precizând, în susținerea considerentelor ANCOM, că reglementarea trebuie să fie o excepție și nu norma în piață. Așadar, regula ar trebui să fie ca operatorii să încheie parteneriate pentru acces la rețele pe care le dețin pe baze comerciale și nu urmare a reglementării.

În lipsa altor observații, **președintele ANCOM** subliniază ca Autoritatea a luat în calcul toate argumentele primite, și-a bazat analiza pe o multitudine de date și informații aprofundate, respectiv pe studii de piață în rândul utilizatorilor finali, a ajuns la concluzia prezentată și, în lipsa unor argumente suplimentare relevante, consideră **Decizia privind identificarea pieței relevante din sectorul comunicațiilor electronice corespunzătoare serviciilor de acces la elemente de infrastructură** adoptată în forma suspusă prezentei ședințe a Consiliului Consultativ. Decizia va fi transmisă către Comisia Europeană în data de 16.11.2015, cu un termen de răspuns de 30 de zile, astfel că este de așteptat ca decizia finală să fie adoptată până la finalul acestui an.

5. Diverse

Președintele ANCOM menționează faptul că a trecut termenul de intrare în vigoare a Deciziei ANCOM nr. 160/2015 privind stabilirea unor măsuri adresate utilizatorilor finali cu dizabilități,

astfel încât Autoritatea va demara o campanie de control pentru a vedea dacă operatorii respectă obligațiile impuse prin intermediul acestei decizii. Probabil nu va mai avea loc un nou Consiliu Consultativ în acest an, dar Autoritatea va face toate eforturile pentru ca proiectul de lege pentru transpunerea Directivei 61/2014 să intre în dezbateră Parlamentului. **Reprezentantul ANCOM** adaugă faptul că pe site-ul Ministerului Societății Informaționale se află în consultare publică proiectul referitor la normele tehnice aferente Legii 154/2012 privind regimul infrastructurii rețelelor de comunicații electronice.

Președintele ANCOM amintește de conferința internațională ANCOM care va avea loc pe 17.11.2015. Documentul de discuție ANCOM suspus consultării publice se va concretiza, după discuțiile care vor avea loc în cadrul acestei conferințe, într-un proiect de strategie pentru următorii cinci ani, pe care Autoritatea îl va publica în prima parte a anului 2016 și pe care preconizează să îl adopte până la jumătatea anului 2016.

În final, președintele ANCOM le mulțumește participanților pentru prezență și declară ședința închisă.